

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členiek senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobkyne **H.H.**, so sídlom M.X., P.B., IČO: X., zast. Mgr. P.L., C.X., P.B., proti žalovanému **A., s.r.o.**, H.X., P., IČO: X., zast. JUDr. I.Š., ul. X., S., o zaplatenie **79 651 Sk s prísl.**, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Cob 12/2006-171 zo dňa 19. apríla 2006 v znení uznesenia sp. zn. 1 Cob 12/2006-196 zo dňa 26. apríla 2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému trovy dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutými rozhodnutiami krajský súd, ako súd odvolací, odmietol odvolanie žalobkyne. Zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti tak, že žalobu zamietol. Zaviazal žalobkyňu, aby zaplatila žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy konania v sume 8751 Sk a 44 623 Sk. V dôvodoch svojho

rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa podala svoje odvolanie po uplynutí 15- dňovej lehoty, preto podľa § 218 ods. 1 písm. a/ OSP bolo jej odvolanie odmietnuté ako oneskorene podané. V súlade s § 212 ods. 1, 3 OSP bol odvolací súd viazaný pri preskúmaní napadnutého rozsudku dôvodmi odvolania podaného žalovanou do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať tento rozsudok z iných dôvodov, než ktoré žalovaná výslovne uviedla v podanom odvolaní. Výnimku by mohli tvoriť len vady konania, pokiaľ by mali za dôsledok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Po takomto preskúmaní napadnutej časti rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovanej je opodstatnené. Prvostupňový súd zo zistených skutočností nevyvodil správny právny záver. Pre rozhodnutie vo veci je podstatné, či konanie JUDr. J.Š. právne zaväzuje žalovanú spoločnosť. Zo žiadneho z vykonaných dôkazov nie je možné vyvodiť záver, že by medzi žalovanou a JUDr. J.Š. bola uzavretá zmluva o obchodnom zastúpení v zmysle § 652 a nasl. Obchodného zákonníka. Podmienkou existencie, a teda aj platnosti takejto zmluvy je jej písomná forma. Domnienku o existencii takejto zmluvy prvostupňový súd vyvodil len z výpovede konateľa žalovanej, ktorý pripustil, že mu menovaná mohla len navrhnúť uzavretie obchodu podobne ako iným firmám, avšak len ako manažérka pracujúca pre spoločnosť B.S., s.r.o. Druhým takýmto dôvodom podľa prvostupňového súdu je fakt, že v období od 17.10.2000 do 14.12.2000 bolo vystavených na žalovanú 5 faktúr za odobratie tovaru, ktoré boli riadne zaúčtované v účtovnej evidencii žalovanej a uhradené v plnej výške. Z obžaloby podanej Okresnou prokuratúrou Košice I. č. k. 2 PV 1097/02-37 zo dňa 23.9.2003 je však zistiteľné aj to, že JUDr. J.Š. nebola oprávnená vystupovať a konať v mene žalovanej spoločnosti, keďže nebola v žiadnom vzťahu s ňou. Žalovaná nemala žiaden prospech z konania JUDr. J.Š. Za týchto okolností nemožno z dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa v žiadnom prípade vyvodiť právny záver o tom, že JUDr. J.Š. konala za žalovanú na základe zmluvy o obchodnom zastúpení. Podobne neprichádza do úvahy konanie menovanej za žalovanú spoločnosť, ani na základe zmluvy o sprostredkovaní. Takouto zmluvou by sa JUDr. J.Š. len zaviazala vyvíjať činnosť smerujúcu k tomu, aby žalovaná mala príležitosť uzavrieť zmluvu so žalobkyňou, pričom žalovaná by sa zaviazala zaplatiť jej za takéto sprostredkovanie provízie. V danom prípade nedošlo ani k uzavretiu zmluvy medzi žalobkyňou a žalovanou prostredníctvom JUDr. J.Š. na základe plnej moci. Existencia takejto plnej moci

nebola zistená. Za dôkaz existencie takejto plnej moci nemožno považovať tvrdenie JUDr. J.Š. pri jednaní so žalobkyňou, že sa jedná o jej spoločnosť. Je to evidentné aj z faktu, že žalobkyni bolo známe, že JUDr. J.Š. pracuje pre spoločnosť B.S., s.r.o., Bratislava, a že konkrétny tovar si objednala za tým účelom, aby ona sama, t.j. JUDr. J.Š., si otvorila obchod s nábytkom. Nahlásenie identifikačných údajov žalovanej spoločnosti za účelom vyhotovenia dodacieho listu JUDr. J.Š. nemožno považovať za dôkaz existencie takejto plnej moci od žalovanej. Jedná sa o identifikačné údaje verejne prístupné každému v obchodnom registri. Prvostupňový súd sa len domnieva a predpokladá, že štatutárni zástupcovia žalovanej o aktivitách JUDr. J.Š. mohli vedieť a mali predpokladať, že sa takejto možnosti vystavujú. Pre vznik povinnosti žalovanej zaplatiť kúpnu cenu nestačí takáto domnienka. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania možno konštatovať, že v danom prípade JUDr. J.Š. konala bez plnej moci od žalovanej spoločnosti. Konala síce v mene žalovanej spoločnosti, avšak bez toho, že by bola k tomu splnomocnená. Zo žiadneho z vykonaných dôkazov nemožno zistiť ani to, že by žalovaná spoločnosť dodatočne schválila kúpnu zmluvu, uzavretú v jej mene so žalobkyňou. Žalovaná mohla zaujať stanovisko ku konaniu JUDr. J.Š. až po tom, čo sa o tomto konaní dozvedela. V preskúmvanej veci bola táto vedomosť preukázaná až dňom doručenia žaloby žalovanej. Za týchto okolností vyslovil záver, že prvostupňový súd pochybil, keď zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni žalovanú istinu s príslušenstvom. Z uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s §213 ods.1 a § 220 OSP zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti tak, že žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 2 OSP.

Proti tomuto rozsudku a uzneseniu o trovách konania podala dovolanie žalobkyňa. Namietala, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Považuje za správne rozhodnutie prvostupňového súdu v tejto veci. Vo svojich tvrdeniach dávala dôraz s poukazom na vykonané dokazovanie, že konanie JUDr. J.Š. zaviazovalo odporcu v plnom rozsahu za použitia § 16 Obchodného zákonníka. Žalovaná suma predstavuje cenu tovaru, ktorý bol objednaný a prevzatý, pričom boli dodacie listy opatrené riadnou pečiatkou odporcu, a to osobou, ktorá vystupovala v mene odporcu bez pochybnosti, že by na také niečo nemala oprávnenie. Jednalo sa o osobu JUDr. J.Š., ktorá pri

kontakte s navrhovateľom viackrát jednala, a to osobne, ako aj telefonicky, v tom čase aj cez pevnú linku odporcu na čísle X. V konaní bol vypočutý konateľ odporcu JUDr. P.H., ktorý uviedol, že predmetný tovar mala pravdepodobne objednať JUDr. J.Š., jeho bývalá manželka, ktorá nemohla menom odporcu uzatvárať žiadne obchody, a že mohla iba navrhnúť, aby odporca, prípadne iné firmy, uzatvorili obchod. Taktiež uviedol, že JUDr. J.Š. je za podobný obchod, t.j. keď menom žalovaného objednala radiátory a ich cenu nezaplatila, trestne stíhaná. Táto výpoveď je podľa názoru dovolateľa ďalším dôkazom toho, že nemohla vedieť, že osoba, ktorá tovar objednávala a tento aj prevzala, nebola k tomu v mene odporcu oprávnená. Najmä však poukazuje na tvrdenia poškodeného v pripojenom trestnom spise Okresného úradu justičnej polície PZ v Prešove, vedenej proti JUDr. J. Š., č. k. ČVS: X. J., ktorý okrem iných tvrdení v závere svojej sťažnosti uvádza, že obvinená JUDr. J.Š. pracuje vo firme JUDr. P.H. Zo samotného zisťovania súdu bolo zistené, že proti JUDr. J.Š. prebiehalo trestné konanie, kde bola podaná obžaloba pre trestný čin podvodu, kde z okolností prípadu bolo zrejmé, že táto vystupovala za spoločnosť odporcu aj v inej obchodnej veci, uzatvárala obchody, prijímala tovar, vystavené faktúry boli vedené v evidencii odporcu, ktorý tieto aj uhradil. Nesúhlasí ani s tvrdením odvolacieho súdu, že zmluva nebola uzatvorená v jeho prevádzkárni, a že ani tovar nebol dodaný do tejto prevádzkárne, a preto by nemala prichádzať do úvahy ani aplikácia § 16 Obchodného zákonníka. Práve naopak, dohoda o podstatných náležitostiach predmetného obchodnoprávneho vzťahu bola dohodnutá zo sídla odporcu telefonicky a taktiež bol objednaný tovar zamestnancom žalobkyne dovezený na fakturačnú adresu, kde mu bol daný pokyn, kde sa tento bude skladať, a ktorý bol aj po potvrdení dodacích listov odovzdaný. Osoba, ktorá konala v mene odporcu, mala k uvedenému vytvorené podmienky, ako aj možnosť pohybovať sa v mieste sídla odporcu, disponovala pečiatkou odporcu a používala jeho telefónnu linku. Je toho názoru, že všetky okolnosti prípadu jednoznačne nasvedčujú zodpovednosti odporcu za záväzok, ktorý je predmetom tohto konania. Navrhuje, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, prejednal dovolanie žalobkyne v rozsahu, ako bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a dospel

k záveru, že nie je dôvodné. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu bolo žalobkyňou uplatnené právo na zaplatenie tovaru, ktorý objednala a prevzala JUDr. J.Š. Keďže nie je sporné, že tovar objednala telefonicky z telefónnej linky odporcu a doklady opatrla jeho pečiatkou, bolo úlohou súdov zistiť, či konala v mene žalovaného. Odvolací súd na rozdiel od prvostupňového súdu dospel k záveru, že JUDr. J.Š. neuzavrela kúpnu, ani inú zmluvu v mene odporcu, pretože nebola k tomu oprávnená a nie sú splnené ani ďalšie zákonom predpokladané podmienky pre konanie v mene žalovaného. Dovolateľ namieta, že žalobkyňa nemala pochybnosti o tom, že JUDr. Š. koná za žalovaného, pretože použila jeho telefónnu linku pre objednanie tovaru (čo bolo zistené dodatočne), použila jeho pečiatku, a preto s poukazom na ustanovenie § 16 Obchodného zákonníka je daná zodpovednosť odporcu za konanie JUDr. Š.. Konanie podnikateľa upravuje ustanovenie § 13 Obchodného zákonníka. Podľa odseku 1 tohto ustanovenia v platnom znení, ak je podnikateľom fyzická osoba, koná osobne alebo prostredníctvom zástupcu. Právnická osoba koná prostredníctvom štatutárneho orgánu, alebo za ňu koná zástupca. Podľa § 16 Obchodného zákonníka podnikateľa zaväzuje aj konanie inej osoby v jeho prevádzkárni, ak nemohla tretia osoba vedieť, že konajúca osoba na to nie je oprávnená. V konaní bolo nepochybne zistené a vedomosť o tom mala aj žalobkyňa, že JUDr. Š. nie je konateľom žalovanej spoločnosti, bolo preto treba ustáliť, či konala ako zástupca, alebo či sú splnené podmienky podľa citovaného ustanovenia § 16 Obchodného zákonníka. Fyzické aj právnické osoby môžu mať zákonného, aj zmluvného zástupcu. JUDr. Š. tieto podmienky nespĺňala. V zmysle ustanovenia § 16 je daná fikcia zákonného zástupcu, za ktorého je považovaná každá osoba, ktorá koná v prevádzkárni podnikateľa, ak je druhý konajúci v dobrej viere, že ide o podnikateľa, to znamená, že nevie, že tam konajúca osoba nie je k takémuto konaniu oprávnená. V predmetnom prípade o takúto situáciu nejde. Tovar bol JUDr. Š. objednávaný telefonicky a v tom čase žalobkyňa ani nemohla vedieť, komu telefónna linka patrí a z hľadiska daného sporu to nie je ani rozhodujúce, pretože nenahrádza pojem prevádzkárne podnikateľa. Ustanovenie § 16 Obchodného zákonníka predpokladá priame konanie osôb v objekte, kde podnikateľ prevádzkuje predmet svojej činnosti, napríklad, keď by žalobkyňa odovzdala svoj tovar JUDr. Š. v prevádzkárni (kancelárii, obchode, sklade a pod.), ktorý prevádzkuje žalovaný ako právnická osoba. Tovar – váľandy, boli

žalobkyňou dovezené a odovzdané v skladových priestoroch, ktoré neboli prevádzkárňou žalovaného. V konaní nebol preukázaný pracovný, ani iný pomer JUDr. Š. k žalovanému. Dôkazné bremeno tu ťaží žalobcu, ktorý síce konal v dobrej viere, ale si neoveril, či osoba, s ktorou koná, je pre takéto konanie v mene žalovaného oprávnená konať. Nie sú v tomto prípade naplnené podmienky, za ktorých by bolo možné považovať konanie JUDr. Š. za konanie žalovaného. Treba preto súhlasiť s právnym názorom odvolacieho súdu, že nedošlo k uzavretiu zmluvy medzi žalobkyňou a žalovaným a konanie JUDr. Š. nie je konaním osoby poverenej určitou činnosťou pri prevádzkovaní podniku v zmysle § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka a zo žiadneho z vykonaných dôkazov nie je možné vyvodiť záver, že by JUDr. Š. bola poverená žalovanou na vykonávanie akejkoľvek činnosti pri prevádzke tohto podniku. Zo žiadneho z vykonaných dôkazov nebolo možné zistiť ani to, že by žalovaná spoločnosť dodatočne bez zbytočného odkladu schválila v zmysle § 33 ods. 2 Obchodného zákonníka kúpnu zmluvu. Dovolací súd preto dovolaniu žalobkyne nevyhovel. Podľa § 243b ods. 1 OSP dovolací súd dovolanie rozsudkom zamietne, ak dôjde k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne, inak napadnuté rozhodnutie rozsudkom zruší. Výrok rozsudku dovolacieho súdu vyplýva z citovaného ustanovenia. Rozsudok v danej veci bol verejne vyhlásený dňa 22.4.2008 za podmienok, ktoré sú upravené v § 156 ods. 3 OSP.

O trovách dovolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 243b ods. 4 OSP v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP, ale pretože žalovanému žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli, neboli mu ani žiadne priznané.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 22. apríla 2008

JUDr. Margita Fridová, v. r.
predsedníčka senátu